

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K. — f.

Hirdetési díj: Háromhastós petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér;
hosszú soros hirdetésért jutányosabb. Nyitlár: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar
Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
... hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KÓSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen.
Fő-utca 59. sz.

Visszhang a lengyel nők szózatára.

Sokan nem értették meg vagy tévesen magyarázták s azért könnyedén elítélték a nemes lengyel hazafi és magyarbarát Sztamirowski Ligeza Tádé eperjesi társadalmi ünneplését.

Nem is őt ünnepeltük tulajdonképp, hanem a lengyel-magyar barátságunk adtuk kifejezést, mely sok százados multon alapul s melynek közvetlen gyökere van a magyar nemzet talajában, a nagytehetségű lengyel Nemzetet ünnepeltük s visszhangot adtuk arra a szózatra, melyet lánglelkű lengyel hölgyek intéztek, szívök vérevel megírva, a világ szabadságszerető nemzeteihez és államaihoz, azon alkalomból, hogy az orosz kormány nemzetük testéből a Chelmi földet ki akarja ragadni és be akarja kebeleznit a tulajdonképpeni Oroszországba, úgy hogy annak lengyel karaktere teljesen eltűnjék egy-szersmindenkorra a földszínéről.

A lengyel hölgyek felemelik szavukat, hogy visszhangot keltsenek a földgömb minden igazságszerető népeinél, úgy, mint visszhangra talált a közelmúltban a búrok panasza-szava a népek szíveiben nemcsak Európában, hanem a nagy amerikai Unió szövetségében is, s bárha kegyetlenül leverettek, de az általános rokonszenv, mely a nagy világban, sőt egy nagy császár — a legnagyobb katonai uralom képviselője — ajkairól is megnyilvánult irántuk, nem volt eredménytelen. Mert a búrok nem lettek durva elnyomás zsákmányává, hanem pár év múlva leveretésük után tágra terjedt alkotmányt és szabad önkormányzatot nyertek,

nagyobb közgazdasági evolúcióval, mint minőre ők a maguk erejéből lettek volna képesek s csakis külképviseletük és hadviselésük joga ment át az angol állam és nép jogkörébe.

A nagy történelmi igazságtalanság, az annyi véres és vértelen elnyomatás után, midőn Orosz-Lengyelország elvesztette mindenét: szabadságát, nyelvét, vallása nyugodt gyakorlatát a templomban, az iskolában, a társadalmi érintkezésben, a köznapi életben, kereskedelemben, a családban, az utcán, úgy, hogy milliói fővárosuk, Varsó, külső képében és arculatában nem a lengyel metropolisát tükrözi vissza, hanem mindjobban szaporodó orosz-bizanci stílus templomaival, s az egész földkereken páratlan, mert 80,000 főnyi orosz helyőrséggel ma már egy orosz város jellegét ölti magára, — tehát mondom, ennyi kínos-keserves lábbaltiprás után testének újabb szétmarczangolása ellen kél a finom lelkű lengyel nők ajkán szívreszózó történelmi szózat anyai lelkük fájdalmas feljajdulása ezen újabb merénylet ellen. Erre kérnek békés, szerető visszhangot a világ népeitől.

S kapnak is!

Nincs ugyan senki, ki azon téves, bizarr felfogásban élne, hogy ez a visszhang mindjárt talpraállítja Lengyelországot, de igenis milliók és százmilliók vallják, hogy ez az erkölcsi segítés, ez a rokonszenv-megnyilvánulás a lengyelek javára billentheti a különben békés császár szívében a mérleg serpenyőjét, melyet előbb az erőszakos Sztolypin, most egy más orosz kormány tart véstjósloán kezében.

S bár sötét fátyol fedi a nemes és kiváló

tulajdonokkal bíró, nagy történelmi multú lengyel nemzet jövőjét, de ez a várva-várt szebb jövő, a történet világitásánál, bölcs emberek agyában nem hiú ábránd, nem egészen utópia.

Ki hitte s remélte volna például a francia forradalom előtt a nagy európai átalakulást? És még előbb az eltiprott Észak-Amerika felszabadulását francia segítséggel és Európát megsegényítő óriás államtestté való kialakulását.

Ki hitte volna, hogy a XX. század elején lehetséges egy államnak az uralkodói kötelékből való vértelen, békés kibontakozása és önálló, független állammá való átalakulása (Norvégia) anélkül, hogy ehhez egy nagy európai meg rázkódtatás kellett volna? nem is említve annyi kis, igénytelen balkáni nép újjá- és állammá-ébredését!

A történet meglepetései kiszámíthatatlanok.

De különben is van történelmi igazságszolgáltatás!

S ha a XVIII. század vége, midőn először csapott ki egy nemes, nagy nemzet lelkéből, vulkánként a népek jogos igényeinek és szabadságának lángja, s ha a sokat vajúdó, sok szint változtató XIX. század ily csodás átalakulásokat mutatott, sőt elvitte az új eszmearáramlat és egészséges fejlődés magvát a messze keletre, sikerrel, egész Japánig, — azt kérdelem, miért volna szükségszerű a csüggedés és reményvesztés most és a jövő századokban azon nép részéről, mely nagy és tiszteletreméltó történelmi multat élt s csakis egy bizarr és hamis európai konstelláció igaztalan marta-lékává lett?

A Történet s benne az egyetemes emberi

TÁRCZA.

Őszszel.

Őszi napfény játszik... A hegyek aljában
Bolyongok egyedül.
Lelkem visszazáll a mult idők kódébe
S fájó emlékeim bús tömkelegébe'
Egészen elmerül.

A körültem levő hervadózó tájak
Csendes némasága
S a szomorú lombok, sárguló levelek,
A mint a szellővel halkán beszélgetnek,
Lelkemet átjárja

Fölöttem a légben búcsúzó madarak
Szállnak más hazába,
Hol őket zöldelők, tavaszi falombok,
Csörgedező patak, illatos virágok
S tarka mező várja!

A lombhullató fák, a letarolt mezők
Kizöldülnek újra!...
Hát az én életem hervadó virága
Fölled-e? Vajjon lesz-e virulása?...
— A jó Isten tudja!... Szabó Géza.

Műemlékeink.

(Folyt. és vége.)

A Műemlékek Orsz. Bizottsága rajztárának s Magyarország régi falképeinek jegyzékét és irodalmát nagy gondnal egybeállította dr. Gerecze Péter. (Ezekben foglaltatnak a külföldi emlékek ábrázolásai is.) Csupán a

kassai dómról van 744 rajz, a bártfai műemlékekről 129, az eperjesi műemlékekről mindössze 21; ezekből magáról a nagytemplomról összesen 13 darab. Itt nagyobb pótlásra van szükség! A kisszebeni templomról 33, a héthársiról 8, a nagysárosi műemlékekről 16 darab, ezek között a várromról 9, a zborói műemlékekről 16, a Kapi-várról 3.

Az összeírásból úgy vesszük ki, hogy egyes rajzok több részletet ölelnek föl. Több említésreméltóbb műemlékünknek (nyirbátori Báthory István emlékszobrának, a faharanglábnak, az eperjesi kálváriának, gör. kath. templomnak, pár régebbi eperjesi háznak, a fintai, galbatói, radácsi és hertneki templomnak, egy sirokai Sirokai-síremléknek) a rajzai még nincsenek meg. Pedig ezekről is jó volna gondoskodni, mert félt, hogy egyiknek-másiknak helyreállítását a bizottság nem fogja tudni híven ellenőrizni. Akad olyan megye is (Fogarás, Maros-Torda), a melyek csak egy-egy rajzzal vannak képviselve.

Mintegy tizenhat megye műemlékeiről aránylag kevés rajz készült. A rajgyűjteményben főleg Myskovszky Viktor, kiváló régészünk nagyszámú rajzai szerepelnek. Zavarosan hat, hogy itt a régi falképek sorozatban (519. l.) látjuk említve az eperjesi templom XV. századbeli szárnyas föltárlí képeit. Viszont nincs jelezve ugyanott a tényleg fölfedezett XIV. századbeli falkép (Divald: Eperjesi templomai, 1904. 30., 32. l.) és a többi — mézréteg alatt lappangó képek. Itt eszünkbe jut, hogy a földadatok növekedése következtében nálunk is szükség volna olyan külön szerkesztett intézményre, minő a berlini porosz Messbildanstalt, a mely már eddig is tizenháromezer felvételnél többet készített.

A második kötetben dr. Gerecze Péter óriási szorgalommal, végtelen odaadással összeállította a magyarországi műemlékek helyrajzi jegyzékét és irodalmát.

A bizottság eredetileg még 1899. évben sürgette a műemlékek leltározásának topografiai alapon való mielőbbi megkezdését. Csak hogy mihamar be kellett látnia, hogy ha topografiai sorrendben az ország minden vidékét átkutatva és bejárva, az emlékeknek a helyszínén való fölvételével és leírásával kívánja a jegyzéket megszerkeszteni, akkor ennek elkészítése sok évet vesz igénybe. Azért a bizottság elhatározta, hogy az építészeti műemlékek, valamint a műépítményekkel kapcsolatban és összefüggésben álló ingó műemléki tárgyak, jelesen egyházi szerek és egyéb fölszerelések s bútorzatok hely- és tárgyjegyzékét a hazai műemlékekről fölvilágosítást és adatokat szolgáltató összes, nemcsak nyomtatásban megjelent, hanem kéziratban levő művek lehetőleg teljes anyagának átkutatásával — kiegészítve a fölsorolt tárgyak irodalmának adataival — minden halasztás nélkül elkészítteti. Erre az ideiglenes általános névjegyzékre addig is, míg a törvény értelmében föntartandó műemlékek hivatalos lajstroma elkészült, abból a célból van szükség, hogy a tulajdonosok ebből megtudják, mely műemlékeket kell hazafias kegyeletből föntartaniok, esetleg előzetes miniszteri jóváhagyással bármiképpen restaurálniok. A jegyzékből hiányzanak a praehistorikus leletek, bár itt-ott föl vannak említve a földvárak, sánczok és lakott telepek. Nem voltak azonban átkutathatók a nyilvános és magános gyűjtemények és múzeumok jegyzékéi, a pecsét- és éremtan anyaga, és az irodalomban lakóhelyük szerint meg nem nevezett tulajdonosok ingó műemlékei. Az elősorolt műemlékek közül, a mennyiben nagyrésztük tisztán az irodalom adataiból, nem pedig helyszini szemléből ismeretesek, egyesek bizonyára már nem is léteznek. Éppen ezért a jegyzékek nyers anyagából helyszini fölvételeken alapuló vizsgálat és tárgyalás útján kell

ÖKET
ABÓL.
SSY-út 32.

T

R.-T.
szám.

J. János.

en!

ilpasztillája
eggyógyított
tárakban
tárakban.

ség nagy céljai ezt kiáltják a nagy római klasszikus költővel a mindjobban elnyomott lengyel Nemzet felé: «Durate et vosmet rebus servate secundis!» «Ne csüggedjétek, hanem készüljétek egy jobb és szebb jövőre!» (Vergil. Aeneid. I., 205—6. vv.)

Stamirowski Ligeza Tádé.

A lengyel nemzet, mely valahányszor segítségére szorultunk, mindannyiszor mellettünk termett, most tőlünk kér segítséget. Oroszország újabb merényletre készül, a lengyel királyság chelmi kormányzóságát akarja elszakítani az anyaországtól. A mikor a lengyel honfiak már reményükvesztetten néznek régi királyságuk újabb feldarabolása elé, a lengyel hölgyek veszik kezükbe az ügyet. Kiáltványt fordulnak a világ nemzeteihez, erkölcsi támogatást kérve abban az orosz erőszakkal szemben.

A lengyel nők legelőször a magyar nemzethez fordulnak segítségért, ahhoz a nemzethez, melyhez évszázados történelmi alapon nyugvó barátság, rokonérzés s sorsának hasonlósága fűzi. Kiküldöttjét, Stamirowski Ligeza Tádét mult hó 29-ikén fogadtuk városunkban.

Este a tiszteletére rendezett közvacsorán kevesen jelentek meg, de a kik ott voltak, azokat a szívük hozta, mely megérezte a szerencsétlen testvérnemzet ellen irányuló újabb erőszak veszélyét s osztozni akart bánatában. Résztvett azon társadalmunk színe-java s lelkesedésével kitartásra buzdította a lengyel hölgyeket, a kiknek a magyar hölgyek azt az üzenetet küldték, hogy szívük minden dobbanása testvérnemzetünknek is szól.

Jelen voltak a közvacsorán: Bánó Aladárné, Beretvási Jenőné, dr. Csatóry Ágostné, dr. Gallotsik Sándorné, dr. Holénia Gyuláné, Kőszeghy Sándorné, Szemere Mártonné; Ágoston Károly, Bánó Aladár, dr. Baumöhl Zsigmond, Chityil Pál, dr. Csatóry Ágost, dr. Desseffy István, dr. Ereky István, dr. Gallotsik Sándor, Görgey Ernő, Hanusovszky Imre, dr. Holénia Gyula, Ibrányi László, Kassay István, Klauszer Kálmán, Kovaliczky Zeno, Kőszeghy József, Matherny Gusztáv, dr. Obetkó Dezső, Petrassevich Pál, Petrasovszky Leo, dr. Réz Mihály, dr. Rosenberg Mór, Tahy József és Dvortsák Győző felelős szerkesztők

Dr. Csatóry Ágost gyönyörű pohárköszöntőben üdvözölte Stamirowskit, a lengyel hölgyek kiküldöttjét. Pohárköszöntőjében apostolnak nevezte Stamirowskit, a kinek nemzete szenvedése adott vándorbotot kezébe, hogy a művelt világot bejárva, fennen hirdesse nemzeteinek igazát, melyet a durva erőszak mindenáron le akar tiporni. Tiszta idealizmus, nemzete jövőjeért való aggodalom hozta a magyar-lengyel barátság e lánglelkű apostolát hozzánk, a kit szívünk egész melegével üdvözölünk.

Stamirowski meghatottan köszönte meg a meleg fogadtatást és ovációt, melyben városunk közönsége részéről volt része. Majd kifejtette missziójának célját, melyet fentebb ismertettünk.

Petrassovszky Leo a lengyel-magyar barátság történelmi alapon való nyugvását fejtegette.

Ágoston Károly lelkes szónoki hévvel előadott pohárköszöntőjében a következőket mondta: «Sokan lesznek, a kik azt hiszik, hogy ily mozgalomnak, a milyennek ez az apostoli lelkű férfi, Stamirowski az élére állott, nincsen meg az eredménye. Ő maga is osztja részben e véleményét. De hogy teljesen eredménytelen lenne, ezt tagadja, mert a józan ész s a történelem erre készíti. A történelem azt bizonyítja, hogy teljesen elnyomott nemzetek is, midőn már semmi remény sem pirkadtt számukra, mégis teljes szabadságra tettek szert. Így a ma bámult s irigyelt északamerikai nagy Unió is, mely teljes szolgátságban szenvedt, mihelyt a szabad francia sas átrepült az oceánon, lerázta a rabszolgaság békóit magáról, — meg abban az időben, midőn a franczi revolúció még nem érezte általános nemzetszabadító hatását, melynek gyümölcsét számos nagy és kis nemzet élvezi, így a sok kis balkán-állam lent délen, s fent északon a norvégok.

Lehetetlen, hogy a kultura s a szabadságérzet mindhatalmasabb kifejlődése után oly nagy multú nemzet, mint a lengyel, mely fényes történelmi lapokat írt tele, a következő századok folyamán emberi s nemzeti jogaihoz el ne jusson. Annak a boldogító pillanatnak beköszöntésére emelte poharát, a mely ezt a reményt beváltja.»

Dvortsák Győző lengyel nyelven mondott pohárköszöntőjében a magyar hölgyek nevében

üdvözölte a lengyel hölgyek kiküldöttjét, kérve őt, hogy vigye magával a magyar hölgyek ama üzenetét, hogy minden magyar honleány szíve vérzik a lengyel honleányok fájdalma miatt. Végül éltette a lengyel hölgyeket s azok kiküldöttjét.

Stamirowski felköszöntötte még a megye jelen volt alispánját, Tahy Józsefet, dr. Csatóry Ágostot s dr. Desseffy Istvánt, ez utóbbiakat, mint a lengyel-magyar barátság eszméjének buzgó terjesztőit.

A társaság lelkes táviratban üdvözölte a lengyel hölgyeket, majd az alábbi határozatot hozta: «Eperjes sz. kir. város közönsége az 1911. október hó 29-ikén tartott összejevetelen felháborodással elítéli Oroszország azon merényletét, hogy az 1815. évi nemzetközi szerződés brutális megsértésével a chelmi kormányzóságot kikapcsolni akarja a lengyel királyságból. Visszaemlékezünk a lengyel hősökre és vértanúkra, kik a magyar szabadságért hősi fegyverrel harcoltak s a mi függetlenségünk szent ügyéért hősi halált haltak. Eperjes város közönségének szíve szeretettel dobog lengyel testvérei iránt s a remény törhetetlen hitével hisszük, hogy jönni fog, mert jönnie kell amaz időnek, mikor nem a mult megszentelt emlékein borongunk, hanem a kivívott lengyel és magyar szabadság örömmünepét ünnepeljük. Szent meggyőződéssel hirdetjük, hogy a míg az Isten áldja a magyart, nincs még veszve Lengyelország. A magyarok Istenének áldása szálljon a szabadságukért küzdő lengyel testvérekre!»

A társaság a legjobb, leglelkesebb hangulatban éjfélig maradt együtt.

Stamirowski, a kinek városunk polgármestere kocsit bocsátott rendelkezésére, másnap kisebb társasággal megtekintette a kálváriát.

Este dr. Csatóry Ágost vendégszerető háza látta vendégül. Másnap a délutáni vonattal Orlón át utazott vissza Lwowba, hogy beszámolhasson missziójának eredményéről.

Tarnowból hozzánk intézett soraiban arra kér, hogy a legőszintébb köszönetének nyilvánítását hozzuk tudomására városunk közönségének. Könnyes szemekkel, hálatelt szívvel hagyta el hazánkat s magával vitte szívünk minden jókívánatát, — melyből lelkesedést merít a szerencsétlen testvérnemzet újabb nehéz küzdelmében.

kiválasztani a törvény értelmében föntartandó ingatlan emlékek sorozatát. Természetes, hogy azon megyékben, a melyekben a török pusztított, kevesebb emlékek maradt fenn. A kevés megmaradottnak felőlése annál szükségesebb.

Nincs jelleve a Divény (Nógrád m.) melletti Szent Anna-kápolnába a dobocsi kolostorból került Szent Anna-kegykép, a mosóczi (Turóc m.) róm. kath. templom többszörös régi falképei s a znióvárjai (Turóc m.) kolostori (ill. képezdei) templom nagyon régi Mária-főoltár képe. A nyirbátori (II. 758. l.) haranglábat s a Wierd készíttette harangot (a XVII. század első feléből) szintén kellett volna említeni. Nincs szó a berzenkei (sárosmegyei) harangláb két harangjáról, a melyeket ugyanezen híres harangöntő öntött 1635. és 1653. években. Az ő műve a sárosmegyei sósgyűlvézi templom kisebbik harangja 1644 évből. A nagyobbik (o sancta sophia, ora pro nobis, goth majuszkulás felírással) 1454. (?) évből. A sátoraljaúj helyi piarista templom egy harangja szintén Wierdtől való. (L. Sátoraljaúj helyi főgimn. ért. 1908. 34. l.) Sümegen (II. 1039. l.) nem látom említve Kisfaludy S. szülőházát s a badacsonyi szőlőhegyen (II. 1023. l.) ugyanennek borházát. Kolozsvárt a Mátyás király-terem említésreméltó a 26. sz. házban a bejáratnál jobbra eső, szép renaissance-stílusú ajtókeret, illetőleg főkép ennek párkánya.

Legtöbb templom egyházi felszerelése egyáltalában említve sincsenek. A galbatói (gáboltói, Sárosmegye) templomnak egyetlenegy szerelvénye sincs fölemlítve, pedig csak a bártfai Sárosmegyei Múzeumban van belőlük 21 darab letéve. (L. Kalauzt.) Így is még ennél is több régiség maradt meg benne. Értjük az

okot: hogy eddig nem voltak s nincsenek még publikálva a sematizmusban sem.

A bártfai főtemplomból is sok tárgy (pl. emléktáblák, egyházi szerelvények, stb.) került az említett múzeumba. A város régi bástyái nincsenek részletesen feltüntetve. Ezek a következők: a Kossuth Lajos-utczában, az elemi iskola mellett, a szent Ferencz-rendiek kertjében, a Rhódy Lajos-utczában (7. sz.), a Verbőczy-terem, a Deák-utczában kettő. A Főterem van szent Flórián szoba. Ugyanitt a város tulajdonát képezi a 42. sz. bérház és a hozzacsatlakozó Széchenyi-utczai hármass boltívezet. A Főter 12. és 26. sz. házáinak homlokzatán régi festmények. Régi a vársánczház is az Eperjesi-úton, jelenleg tűzoltószertár. Megemlítendő még a Sókapi épülete, jelenleg sóraktár. Szinyelipócz mellett (II. 715. l.) nincs említve a közelében lévő várom. Egyes dolgok kiigazítást igényelnek. Sirokai László címzetes püspök sírköve már nem a templomban, hanem a templom előtt a kerítésen belül van. Aradácsi r. k. templom építési éve 1630. (nem pedig 1632.), az aranyozott ezüst-kehely fölírata: 1617. (tehát nem a XVI. századból való). Az eperjesi templom tornyának márványtáblás fölírata (1641.) a torony alatti főbejárat előcsarnokának baloldali falában látható. Kiszembenben a Sabina-féle ház — tudtommal — már nem létezik. Kiegészítendő: Eperjes Fő-utca 46. sz. ház belsejében (jobban mondva emeleti előszobájában) kovácsolt vasajtó a XVI. vagy XV. századból. A Szűz Mária- (Fő-utca) és a Rókusz-szoborról (Ferencziak-tere) nincs szó. Egyébként v. ö. értekezéseimet: «Nevezetesebb épületek Eperjesen», EPERJESI LAPOK 1910. márcz. 13., 20., 27. «Az eperjesi régibb renaissance-stílusú há-

zak ornamentumai, általános tekintettel a díszítő művészetre és ennek szellemére», EPERJESI LAPOK 1904. jan. és febr. számokat.

Kapi község sincs említve (csak Kapivár). Héthárs egy része Gömörben van említve (324. l.). A templom régi balusztrádos karzatát a legutóbbi restaurálásakor a templomból — sajnos — eltávolították. A szegyei templom régi freskóit kár volt a templomnak legújabb foganatosított restaurálásakor helyre nem állítani, így ezek a vakolat eltávolításával elpusztultak. A templom sekrestyéjében még megvan a régi egyszerű, nagy kő-keresztelmedence. A kakasfalvai templomban is régibb harangok vannak. A máti templomban többszázéves képeket találunk. A somosi templomban: régi kép (Krisztus Pilátus előtt) 1701-ből, a toronyban egy kisebb harang 1702-ből. Az uradalmi épületekhez tartozik egy kívülről pilaszterekkel ékesített ház, kétszáz évnél régibb. A reformáció korában a katolikusok benne tartották istentiszteletüket. Az ajtó felett Jesus Homo Salvator kezdőbetűi stukkóból.

A Műemlékek Országos Bizottságának Szabályzata (3 §) értelmében legalább részben a műemlékek jellegével bírnak a licsérdi kastélyhoz tartozó építmények. Még megvannak az egykori minorita zárda (illetőleg várkastély?) maradványai. Egyik bástyája eredeti magasságban helyreállítva a restaurált kastélyhoz van építve. Két — szintén szögleten levő — bástya kőanyagát a közeli templom építéséhez használták föl a mult század első felében. A nyugati, mintegy három méter magas csonka fal bejáratán 1736. évszám. Berki-ben a templom két csúcsíves szárnyas oltára újjakkal van kicserélve. A toronyban többszázéves haran-

Az estélye A hang rendezés nagy ré

Iga les. A lét tart lebbi sz

A

dalm

kön tar

János f

tárgyai

kettő n

tékben

mét. Az

ben kül

nak na

feleleve

hosszú

nak 50

Med

lyet a

tegye E

képes

cserben

duljon

melyek

kik az

doskod

maguké

rális él

ságnak

örömm

irodalm

Olivéri

István,

Mo

látott

irodalm

kedves

csak n

jük az

mely t

forduló

lankat,

a sza

megta

időre

A

Dezső

Hartn

(A sz

gok.

kiseb

hozza

ablak

szám

jegy

1638

lajdo

A ta

tulajd

eltáv

I

Czige

1706

leg:

temp

ható

letes

emlé

kezd

U

K

Szi

kos

□□

□□

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Az első zeneestély. A kör első zeneestélye november 8-ikán, szerdán d. u. 5 órakor lesz. A hangverseny részletes műsorát nem közölheti a rendezőség, mert a felkért és megígérkezett szereplők nagy része lemondott — közbejött akadályok miatt.

Igazgató-választmányi gyűlés. A Kör igazgató-választmánya nov. 3-ikán gyűlést tartott. Lefolyásáról, tárgyairól lapunk legközelebbi számában számolunk be.

A Kör magyar nyelvi és irodalmi szakválasztmánya csütörtökön tartotta ebben az évadban első ülését Gömör János főgimnáziumi igazgató elnöke alatt. Az ülés tárgyai közül nagy fontosságánál fogva, különösen kettő méltán számíthat arra, hogy a legnagyobb mértékben felkelti városunk intelligens közönségének figyelmét. Az egyik az egykor sűrűn látogatott, de időközben kulturális életünk nagy kárára s bizonyára sokunknak nagy fájdalomra megszüntetett irodalmi estélyek felelevenítése, a másik Körünk országoshírű tagjának, hosszú időközön át erős oszlopának, *Csengey Gusztáv*nak 50-éves írói jubileuma.

Meddő kísérlet marad-e vajjon az első lépés, melyet a szakválasztmány avégből tesz, hogy lehetővé tegye Eperjesen pezsgő irodalmi élet kifejlődését? Vagy képes lesz-e Eperjesi társadalma arra, hogy a mint cserbenhagyta a régi irodalmi estélyeket, úgy elforduljon az ezután leendőktől is? Nehéz kérdések ezek, melyekre a feleletet majd a jövő adja meg. De a kik az irodalmi estélyek visszahonosítása mellett kardoskodtak, abban az erős meggyőződésben ringatták magukat, hogy városunk közönsége él olyan kulturális életet, hogy az irodalmi estélyek nagy látogatottságnak fognak örvendeni, és maga a társadalom nagy örömmel fogja üdvözölni őket régi ismerősökként. Az irodalmi estélyeken felolvasást fog tartani *E. Nagy Olivérné*, *Csengey Gusztáv*, *Pohl Keresztély*, *Széman István*, *Wick Béla* és dr. *Janicsek József*.

Mostanában van 50 éve annak, hogy napvilágot látott a Kör dísztagjának, *Csengey Gusztáv*nak első irodalmi műve, a ki évek hosszú során át oly sok kedves órát szerzett városunk közönségének. De nemcsak nekünk lett ő büszkeségünk, nemcsak mi ismerjük az ő nevét, ismerősen cseng az az országnak bármely részében. Méltó dolog tehát, hogy e fontos évforduló alkalmából azzal is kifejezzük iránta való eláulánk, hogy az ő ügyét a Kör ügyévé tesszük. Evégett a szakválasztmány mozgalmat indított a jubileum megtartására, a részletkérdések megállapítását későbbi időre hagyva.

A *népakadémia*n felolvasást fog tartani *Jakobei Dezső* (A Balaton), *Vöröss Sándor* (Budapest), dr. *Hartmann Imre* (Magyarország fürdői), *Frenyó Lajos* (A sztracenei völgy és Dobsina), *Peskó Ödön* (A Ma-

gas-Tátra), *Borsody Károly* (Felvidékünk közepkori várai).

A könyvtárak gyarapítására szolgáló 2000 koronás államsegély felosztásáról tervezet fogadott a szakválasztmány és ezt jóváhagyás végett az igazgató-választmány elé terjesztette, új tagnak pedig megválasztotta *Deák János* theol. akad. tanárt.

HIREK.

Berlinben egy hirdető-oszlop körül.

1911. október 25.

Ma reggel a hirdető-oszlop egy tűzpiros hirdetése előtt nagy tömeg áll. Mohón falja a betűket. Egyesek gurgulára tágult szeme csaknem kiugrik üregéből, mások arca sápadt s megrendülést áru el. De míg ránk kerül a sor, — sokan vannak és az a piros papír nagyon leköti figyelmüket, — az oszlop másik felén nézzük meg, mit vesztenek egy nagy városban huszonegy óra alatt. A hirdetés címe: A becsületes Berlin. Tehát csak olyan holmiról lesz szó, a minnek becsületes megtalálóját akadt és a mit visszakaphatni a talált tárgyak irodájában. «Állatok: 119 kutya, 1 kecske, 1 macska, 2 papagáj, 1 kakadu, 5 galamb, 3 kanári. Tárgyak: 81 pénztárca (részben pénzzel), 50 óra, 9 jeggyűrű, 11 gyűrű, 55 ékszer (nyaklánc, karperec, fülbevaló, kalaptű, érem, kőszötyű stb.), 94 nap- és esőernyő, 11 kerékpár, 7 kocsi, 1 revolver, 4 fényképező-gép és 107 ruhadarab (keztű, öv, legyező, vendéghaj, hajfonat stb.).» Ez volt a becsületes Berlin. E hirdetés mellett olvassuk: «5000 márka jutalmat adunk annak, a ki a rendőrséget, vagy bennünket helyes nyomra vezet, hogy elfoghassuk azokat a betörőket, a kik tegnap éjjel üzletemből csaknem 100,000 márkányi ékszert loptak».

Még a mozgóképes színházak, a berliniek nyelvén *kinók*, hirdetéseit is átfuthatjuk. A nép ugyanis a piros hirdetés előtt nem fog, csak változik. Ezek a mozgóképek, melyeknek testvérei Magyarországon vannak, csaknem mind egyazon tárggyal nemesítik az erkölcsöket: A bűnös szerelem, vagy Az ifjúság vétki, meg A vasutak réme vagy Ő csak kloroformmal dolgozik. Képekkel is csiklandják az érdeklődést, a mit még fokozni akarnak azzal, hogy «tizennyéven aluliaknak a bejárás rendőrileg tilos». E hirdetések bámulói éppen azok a gyerekek, a kik alig (vagy nem is) várják, hogy tizennyévesek legyenek. Ezek a mozgó-színházak a betörők, zsebmetszők, tolvajok és gyilkosjelöltek hatóságilag engedélyezett, nyilvános főiskolája. Megtanítják a kezdőt a kloroformmal, törrel, revolverrel és méreggel banni és kifejlesztik hajlamát. És az ördög a kinók csábító képében minden züggől leselkedik; a kinóknak ugyanis se szeri, se száma: száz, ezer, vagy százezer. Fáj a szívem, fáj, ha látom a zsenge ifjakat (a lányokat is teljes számban) egyenként, kettesben, vagy hármában oda belopózni. Egyiken-másikon még ott ég ifjú arcán a szégyenkező

és Sziklai János: A katolikus Magyarország, I—II. kötet. 1902. A kassai százéves egyházmegye történeti névtára és emlékkönyve. 1904. I—II. kötet.

Ezen ideiglenes általános jegyzék kisebb-nagyobb fogyatkozásai dacára is nagy szolgálatot tesz azoknak, a kik műemlékeink sorsát szívükön viselik s azokat a pusztulástól megóvni akarják. Az egész mű a műtörténeti ismeretek mélyen vájt széles medrében mozogván, kétségtelenül alkalmas arra, hogy a hazai emlékművi régiségek iránt az olvasóban nagyobb érdeklődést keltsen s hazai művészeti ismeretek terjedésének becses szolgálatot tegyen. Szinte hála illeti meg azokat, a kik oly nagy mű létrejöttét áldozatkészségükkel s páratlan ügybuzgóságukkal lehetővé tették. Azzal az óhajjal zárjuk ismertetésünket, vajha a Műemlékek Országos Bizottságának rendkívüli fontos rendeltetésének Letöltése a tudomány szaván kívül minél nagyobb anyagi eszközök is állanának rendelkezésére?

Dr. *Janicsek József*.

pirja pirosan, mint egy tulipán, de a vágy hajtja a a kinó sötétjébe. Pedig ez nem a természetes öntudatra-ébredés, az élet fáján még nem érett az alma; ez csak kalmár kapzsiságból elkövetett, mesterséges öntudatra-ébredés. És ti boldog szülők, kik nem láttok vagy nem akartok látni!

Most már mi is elolvashatjuk azt a piros hirdetést. «A harmadik ker. büntető-törvényszék közhírré teszi: Bunde Vilmos ferlitzai születésű 51-éves munkást egy Bradt nevű tartalékos ellen elkövetett gyilkosság miatt az esküdtszék 1911. márczius 12-ikén jogerős ítélettel halálra ítélte. Az ítéletet a posbaumi fogház udvarán, az elítélt lefejezésével ma reggel végrehajtották. Stachow, főügyész.» Ennek a régi szokáson alapuló közhírretevésnek célja kétségtelenül az, hogy a rosszra hajlókat a büntől visszaretentse. De ezzel szemben mily mérhetetlen erkölcsi kárt okoz a kinók fertőzése az ifjúság lelkében! — És gondolom, hogy az a tegnapi csinos képű, borotvált arcú fiatal ember bizonyára a kinók végzett növendéke. Már sötét alkonyat volt, mikor ez az úri külsejű ember egy utca sarkán három tíz-pfennigest dob a földre és síma szájjal így támaszt csődületet körben maga körül: «Nincs, csak ez a három pénzem. Ha elveszem, belevetem magam a Spreebe, ha meg nyerek, jól megvacsorázom. Hát tisztelt uraim, egy fogadást ajánlok! Ezt a három pénzt fölveszem és itt a kalapomban, a melynek nincs belése, — nem is volt, mindössze másfél márkáért vettem — el fogom tüntetni!» De mert még többeket akart maga köré gyűjteni ez a modern Cicero a berlini forumon, hát így bonyolítja tovább (és össze) a dolgot: «Most kiveszek a zsebemből két képeslapot. Itt az egyikben egy nő van...» És minduntalan fűrkészget, közben-közben lábujjra áll, hogy elláthasson a tömeg fölött és csakúgy ontja pergő nyelvvél a szót: «A minap azzal vádoltak a törvényszéknél, hogy én egy nőt akartam...» Most hirtelen áttör a tömegen és elfut. Észrevette folyton figyelő sasszemével a közelgő bajt. Meglátja, hogy egy rendőr fényes csábjája közeledik a csődülethez. Ezért kellett eltűnnie. Az emberek kielégetlenül, bosszúsan is, nevetve is dolgukra mentek. A szétoszlók közül hányan nyúltak hirtelen órájukhoz, tárcájukhoz, megvan-e még!

P. O.

— **Személyi hir.** *Stamirovski* Ligeza Tádé, a lwóvi lengyel-magyar klub elnöke, gazdasági felügyelő, gazdasági szövetkezetek elnöke okt. 31-ikén d. u. 1/2 órakor utazott el városunkból.

Váraljai *Fuhrmann* Imre, az eperjesi kir. ügyészség vezetője néhány heti tartózkodásra Egyiptomba utazott, mely időre a hivatal vezetését *Fest Géza* kir. ügyész vette át.

— **Kassa-egyházmegyei hírek.** A kassai megyéspüspök *Mihajla* Endre kurimai lelkész a plébánia vezetésétől felmentette s Kurimára *Simkovic* István, kassai káplánt nevezte ki. — *Lacsa* János eperjesi káplánt Kassára, *Polák* József tokaji káplánt Eperjesre, *Dessewffy* Sándor újmisést Tokajba diszponálta káplánnak.

— **Katonai előléptetések és át-helyezések.** A hadsereg rendeleti közlönyének 44-ik száma közli a novemberi előléptetéseket. A 67-ik és 5-ik gyalogezrednél és a 18-ik táborigyűezrednél történt s társadalmunkat közelebről érdeklő előléptetésekről alábbiakban számolunk be.

A 18-ik táborigyűezred őrnagya, *Merker* Tivadar, alezredesnek lépt. elő. — A 67-ik gyalogezrednél *Van-Zel* Alfréd, az 5-ik gyalogezrednél pedig *Fanniker* Antal lépt. elő alezredesnek. — Őrnagyká lettek az 5-ik gyalogezrednél *Helvey* Adolf, a 60 gyalogezred századosa s *Doskár* Ferencz százados. — Kapitánnyá lett *Steinwaller* Károly, az 5-ik gyalogezred főhadnagya. — Főhadnagyká léptek elő a 67. gyalogezrednél *Gödrich* Károly, *Guth* Árpád, *Teutsch* Lajos, *Popovits* Iván és *Fridrich* Alfréd hadnagykák, az 5. gyalogezrednél: *Lazarov* János hadnagy. — Hadnagyká léptek elő a 67. gyalogezrednél: *Cservenka* Géza, *Rejtár* Adolf zászlósok, az 5-ik gyalogezrednél

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. sz.

Színházi koszorúk, csokrok, kosarak minden nagyságban és árban.

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal minden kivitelben.

Virító *Cyklamen*, mely egész télen virít, darabja 1 korona, szobafenyő (Aurokaria) 4 kor.-tól felejt, pálmák 1 kor. 20 fill.-től felejt, virághagymák a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gondval lesz elkészítve s csomagolva.

□□□ Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. □□ Sürgönyczim: Uhl, Kassa. □□ Telefon (Interurban) 202

Ajánlja a legszebb báli csokrokat, legyezőket, mellcsokrokat, laza, drótnélküli csokrokat. ■ Gyönyörű eljegyzési fantasie-tárgyak, különleges menyasszonyi csokrok, a legújabb Biedermeier-stilben, stikkelt fátol-díszszel.

≡ Nyoszolyóleány-csokrok a ruha színe szerint készülnek. ≡

Szerinka Antal, Hausotter Gyula és Massora Vazul zászlósok. — Philipp Ernő, az 5. gyalogezred főorvosa, eddigi állomáshelyén Kiszszébenben ezredorvossá lépett elő. — Áthelyezések: Nische Roman százados a 17-ik gyalogezredtől a 67-ikhez helyeztetett. Bettliner Albert, a 67. gyalogezred hadnagya a 27-ikhez helyeztetett át.

— **Reformációi emlékünnepelely.** A reformáció emlékünnepelelyét mult hó 31-ikén, mely napon az előadás szünetelt, az eddigi hagyományos és kegyeletes szokáshoz híven tartották meg a deprekációval kapcsolatban a Kollégiumban. A templomi deprekáció az ifjúság részéről Bolla Béla jogászt. elnök, a tanári-karnak részéről dr. Obetkó Dezső koll. igazgató tartott magvas beszédet a reformáció lényegét képező megértés és érzelm világáról. Az úrvacsorát tartalmas beszéddel Korbély Géza lelkész szolgáltatta ki a tanári-karnak és az ifjúságnak. Kap Gyula tanítóképző-int. tanár ez alkalommal is egy kiváló szépségű és mesterileg előadott énekkarral szerepelt. Délután 5 órakor a koll. nagyteremben igen szép számú közönség, a tanári-kar és az ifjúság jelenlétében az ev. theol. akad. hallgatók tartották reformációi emlékünnepelelyüket, mely alkalommal a reformáció művét mesteri vonásokban rajzolta meg Koslay Kálmán theol. akad. hallgató. A theol. énekkar több szép pontját szokott precizitással Egyed Aladár vezette. Az «Istenért és Hazáért» cz. Szuhay-féle melodrámat tárogató és énekkar kíséretében megható módon adta elő Matyuga Kamil theol. hallgató. Sadler Ottó Händel-féle hegedűjátéka az ünnepély egyik igen kiemelkedő pontja volt. A zongorát ez alkalomra Huss Árminné engedte át az ifjúságnak. Az egész estély igen emelkedett ünnepi hangulatban folyt le.

— **Eljegyzések.** Kálnói és ádámföldi Bornemissa Zoltán cs. és kir. tűzérőhadnagy, Bornemissa Lajos orsz. képvis. s neje péchújfalusi Péchy Margit fia, mult hó 29-ikén jegyezte el Péchy Máriát, péchújfalusi Péchy Zsigmond orsz. képvis. és neje maglódi Wodianer Angelika bájós leányát.

Herkely Béla honvéd-főhadnagy eljegyezte Wandracsek Mártát, dr. Wandracsek Jenő, Kassa városi tisztifőorvosának leányát.

Október 28-ikán tartotta eljegyzését Grossmann Imre tótsóvári kincstári erdőmérnök-jelölt Ormay Mariskával, Ormay László diósgyőri főerdőmérnök bájós leányával.

— **Új ügyvéd.** Dr. Sommer, ki a mult hetekben tette le sikerrel az ügyvédi cenzurát, nov. 1-jén városunkban megnyitotta ügyvédi irodáját.

— **Színházunk 30-éves jubileuma.** A Széchenyi-kör színi szakválasztmánya november 18. és 19-ikén nagy ünnepségek keretében rendezte városi színházunk alapításának 30-éves évfordulóját. Ez alkalommal «Dérnyé ifjasszony» kerül színre ünnepi díszelőadásban. Ezt megelőzőleg «Várad Antal Prologját adják elő vármegyénk s városunk műkedvelői. Az ünnepély részletes programját jövő számunkban közöljük.

— **Hymen.** György Samu (Vörösalma) október 29-ikén jegyet váltott Milch Friczi kisasszonnyal Vágbeszterczen. (Külön értesítés helyett.)

— **A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület** nov. 7-ikén reggel 9 órakor nyitja meg a szokásos évi baromfivásárt. Kiosztás d. e. 11 órakor lesz. A gazd. egyesület elnöksége ezúton is kéri az érdeklődőket, hogy az eredmény biztosítása céljából minél számosabban látogassák meg a vásárt.

— **Az eperjesi orth. izr. iskolaszék** megbízásából Habermann József iskolai igazgató a polgári leányiskolák növendékei és azon leányok részére, kik már az iskolát nem látogatják, erkölcs-nemesítő magyar felolvasásokat tart díjtalanul. A felolvasások minden szombatn d. u. 3 órakor tartatnak meg az iskola épületében, a hol hölgyvendégeket szívesen látnak.

— **Friss balatoni fogasok,** valamint különféle dunai halak minden pénteken kaphatók Kun Sándor fűszer- és csemege-üzletében. Telefonszám 137.

— **Eperjes város legtöbb adót fizetőinek** 1912. évre érvényes névjegyzékét a közgyűlésileg kiküldött bizottság november 8-ikán d. e. 9 órakor, a városháza tanácstermében megtartandó nyílt ülésén fogja megállapítani, mely alkalommal az érdekelt közönség jogos igényeit érvényesítheti. A bizottság elnöke Sztankay László.

— **A Széchenyi-szálloda éttermében** a legízletesebb és legolcsóbb étkezést vehető abonnálásban. Villásreggelik és társasvacsorák a legutányosabb árban. Finom hegyaljai borok, minden időben frissen csapolt sör és pontos kiszolgálás.

— **Az Eperjesi Korcsolyázó egyesület új jegcsarnoka.** Városunk az utóbb időben egy csinos középülettel gyarapodott. Az alsókörtü korcsolyapályán a nyár folyamán felépült az új jegcsarnok és immár teljesen készen várja rendeltetését. A mintegy kételemnyi magasságú ház a pályának kórház felőli részén, a pálya egész szélében, mintegy 40.000 korona költséggel, teljesen vasbetonból épült. Úgy stílus, mint célszerűség tekintetében meg fog felelni a modern igényeknek és a kényesebb ízlésnek s ha még hozzáveszszük, hogy idején készült el, úgy csak gratulálhatunk az egyesületnek a sikerült alkotáshoz. A közönség az alsókörtü bejárára, mely a pénztár mellett vezet el, egy tágas lépcsőházba jut, melyből kettős lépcső visz a földszinten lévő köztér-helyiségekbe, vagy az első emeleten lévő néző-, illetve buffet-terembe. A második emeleten van a zenepavilon és a választmány részére szóló tanácskozó-helyiség. A választmány nov. 2-ikán már ebben az új helyiségben tartotta meg ülését. Elhatározta, hogy — tekintettel a nagymérvű befektetésekre — a tagdíjakat mérsékelten felemeli. Ezentúl egy rendes-tag 10 koronát, egy családtag 5 koronát fizet. A diákjegy ára 5 kor. s egy évadjegy 10 kor. Egy belépti-díj este 1 kor., nappal 50 fill. A rendes- és családtagok ezentúl tartoznak jegyeiket december 15-ikéig kiváltani, mert különben a beiratási díjat újból fizetik. Az Eperjesi Szépitési Egyesület nov. 16-ikán, 17-ikén és 18-ikán az új jegcsarnokban virágkiállítást rendez, a melyen a kassai kir. állami javítóintézet kertészete nagyszabású krizantémum-gyűjteménnyel fog résztvenni. Üdvözöljük ezen eszmét és reméljük, hogy az a virágos Eperjes megvalósulásához jelentős mértékben hozzá fog járulni.

Kun kávékeverékei kitanúók!

— **A közönség köréből.** Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság a közeledő karácsonyi felruházásra való tekintettel ezennel is közléssel teszi, hogy folyó 1911. évben 40 fűgyermeknek felruházását határozta el, miért is felkéri Eperjes szab. kir. város nagyerdemű közönségét, hogy az alapszabályok és az asztaltársaság idevonatkozó határozata értelmében 6—12-éves korú, lehetőleg iskolás fiú-gyermekeket november 20-ikáig ajánlani szíveskedjék. Ajánlatokat írásban az asztaltársaság elnökségéhez (Palkovits-féle vendéglő) lehet benyújtani. Egyben a «Floegel»-féle kertben folyó évnyári időszakában összegyűjtött zártkörű kuglizótársaság által felruházásra felajánlott, az emberszeretet oltárára tett jótékony célú, 124 kor. 20 fill.-nyi adományát, nemkülönben Mancsik Ferenc 2 kor., Bacskai László, Várad József, Erős János, Popiolek József és Ritter János 1—1 koronás adományát hálás köszönettel nyugtazza az elnökség.

— **Szemgyógyintézet van Miskolcson.**

— **A Borsod-Miskolczi Gőzmalom Részvénytársaság** október 28-ikán Miskolcson rendkívüli közgyűlést tartott, mely a részvénytársaságnak az «István»-gőzmalomtársulat debreczeni részvénytársasággal való egyesülését tárgyalta és elhatározta. A beolvadó «István»-gőzmalom 2000 métermáza búza és 200 métermáza rozs napi őrlésére berendezett és pénzügyileg kitűnően fundált malomvállalat. Az «István»-gőzmalomtársulatnak 5000 darab egyenként 200 kor. névértékű részvényét borsod-miskolczi részvényekkel cserélik ki akként, hogy minden «István»-gőzmalmi részvényért 1½ borsod-miskolczi részvény jár. Jogában áll azonban a részvényesnek részvényét a Hazai Bank Részvénytársaságnál 700 koronáért beváltani. A Borsod-Miskolczi Gőzmalom Részvénytársaság a fűzión folytán cégét Borsod-Miskolczi és Debreczeni «István»-Gőzmalom Részvénytársaságra változtatja és részvénytőkéjét az eddigi 20.000 darab 200 kor. névértékű részvényről 26.000 darab 200 kor. névértékű részvényre emeli fel. Ez az újabb növekedése a Borsod-Miskolczi Részvénytársaságnak rendkívül öröndetes esemény, mert a megfelelő érdekeltségű körben fekvő vidéki malmok tömörítése és egyöntetű vezetés alatt álló minél hatalmasabb vállalatú való egyesülése egyfelől a vidéki malomipar fejlesztésének egyik leghathatósabb eszköze, másfelől azonban az illető vállalat részvényeseinek érdekét is előnyösen befolyásolja. A versenyképesség fokozása nemcsak a gyártmány értékesítését mozditja elő, de ezzel párhuzamosan lehetővé teszi azt is, hogy a vállalat a nyeresemények beszerzésénél a termelők érdekét is biztosítsa. A közgyűlés, melyen Sztányi Ödön elnökolt, sajnálattal vette tudomásul, hogy báró Hatvany Károly, a társulat érdemes elnöke az igazgatósági tagságról lemondott és érdemeit jegyzőkönyvbe

iktatta. Helyébe a közgyűlés Szécsi Pált választotta meg. Megválasztották ezenkívül a fűzión folytán a debreczeni «István»-gőzmalom eddigi igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjait az egyesült vállalat igazgatóságába és felügyelő-bizottságába.

*** **Vadászfégyverek,** flóbertek czéllövő-pisztolyok, revolverek, browningok, mindenféle töltések, sörétek és önvédelmi eszközök, igen nagy választékban a legolcsóbban beszerezhetők Luchs fiók-üzletében, Fő-utca 40. Telefon 129.

— **Gyönyörű, viritó krizantémumok** olcsón kaphatók a Lenke-keri kertészeten. Rendelés felvételi iroda: Fő-u. 84. Házhöz-szállítás.

— **Kanyaró Zborón.** Az őszi száraz, verőfényes időjárás dacára Zborón kanyarójárvány lépett fel. Daczára a tömeges megbetegedéseknek, haláleset mindedig elő nem fordult. A hatóság a legszigorúbb óvintézkedéseket tette meg, hogy a betegség tovaterjedését meggátolja.

— **Hajfonatok, hajbetétek** Bilich Ferenc színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat veszek.

— **Elgázolás.** A vidéki emberek főleg hetivásárok alkalmával állandóan veszélyeztetik az emberek testi épségét sebes és vigyázatlan hajtásukkal. Az elgázolások statisztikája ma egygyel szaporodott. Tiroli Erzsébet nagysárosi lakos a legújabb áldozat, a kit Marczin János alsósebesi lakos kocsijával elgázolt. A súlyosan megsérült asszonyt a kórházba szállították.

— **Kelengyék** a legegyszerűbbtől a legdíszezebbig egészben vagy részben; mindennemű aszures fehér-hímezés a legutányosabb áron a Női Ipariskolában (Fő-u. 73.) készül.

— **Krizantémum-kiállítás.** Az Eperjes Szépitési Előmozdító Egyesület, a kassai javítóintézet és Pohl Ferenc főkertész szives támogatásával, november 16-ikától 18-ikáig, a korcsolyapálya új csarnokában krizantémum- és szobanövény-kiállítást rendez. Ezúton felkérjük mindazokat a helybeli kereskedelmi kertészeket, a kik a kiállításon résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek eme elhatározásukat f. hó 10-ikéig az egyesület irodájában (Holénia Béla Fő-utca, 71. sz. alatt) írásban bejelenteni. Minden kiállító köteles az eladott növények és virágok után 5% jutalékot az egyesület pénztárába befizetni. Az egyesület vezetősége az érdeklődőknek szükség esetén felvilágosítással szolgál.

§§§ **Kályhák,** kályhavédők, kályhatálczák, fa- és széntartók legízletesebb kivitelben igen olcsók Luchs fióküzletében, Főutca 40. Telefon 129.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének** központi választmánya okt. 23-ikán tartotta rendes havi ülését Kölber Alajos kocsijáros elnöklésével. A betérjesztett jelentésekből kiemeljük, hogy a folyó évben belépett 27.774 új taggal a rendes fizető tagok száma a száznegyvenezret fölülhaladta, a fiókpénztárak száma 417-re emelkedett. Legközelebb Mosonban, Rozsnyón, Munkácson és Komádiban alakítanak új fiókpénztárakat. Az egylet vagyona szeptemberben 105 ezer koronával növekedett, melylyel 7.733.437 korona az egylet teljes vagyona. Ebben az ülésben 20 új rokkant tagnak, több árvának és özvegynek utalták ki a szabályszerű segítségösszegeket. Az egylet kiválóan közhasznú voltát igazolja azon körülmény, hogy az 1903-ban elkezdett segélyezés óta mostanig 1264 rokkant tag és 343 árva állandó segítésére több mint másfél millió koronát fizetett ki. Az egylet iránt érdeklődők az egylet saját házában (József-utca 23.), Eperjesen a hónap első és harmadik vasárnapján Fő-u. 101. sz., Betegsegélyzőben, Fleischer pénztárosnál kaphatnak fölvilágosítást.

— **Babajavitást** gyorsan, jól és olcsón eszközöl Theiss Ármán játékszerkereskedő, Eperjesen.

— **Szerencsétlenség az erdőben.** Tarkői levelezőnk írja: Prevuzynyák András odaváló telkesgazda fát vágott az erdőben. A már majdnem átfűrészelt tölgyfa Prevuzynyákra zuhant. A nehéz fa mind a két lábát eltörte. Úgy látszik azonban, ezenkívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett, mert daczára a gyors orvosi segélynek, harmadnap belehalt sebeibe.

— **A Bártfai Néptakarék-pénztár** tudtára adja mindenkinek, hogy betétként elfogad pénzt, mely után 5%, azaz öt százaléka kama ot fizet. Folyósít a bank továbbá kölcsönöket 7 és 8%-ra.

— **Meghalt a Rózsa-utcai öngyilkos leány.** Körösi Ilona 17-éves vasalóleány, a ki okt. 27-ikén szublimáltl megmérgezte magát, csütörtökön reggel a kórházban meghalt.

Mit iszik a király? Jó öreg királyunk magas korát és kitűnő kondícióját annak az életet bognak köszönheti, a melyet a saját szőlőjében szüretelnek Tokajhegyalján, a mint ezt a KÉPES HÉR legújabb számában olvassuk «A király szüretel» című képes cikkben. Az érdekfeszítő szüretelismertetés, Szomaházy István nagyszerű regénye a Baccarat, Héltai Jenő pompás novellája, a magyar aviatikusok ismertetése írásban és képen, Arzene Lupin izgalmas kalandjai, Váradi Antal, Pierre Lotti, Nemo, Mrs. Relston, Berkes Imre, Forman Justus Miles képekkel tarkított cikkei és novellái, s a sok apróság teszi tartalmassá és utólrhetetlenné a KÉPES HÉR-et, a melynek 500-koronás rendkívül érdekes rejtvénypályázatán mindenki résztvehet, a ki a mindenütt kapható lapot egyenként 20 fillért megveszi vagy negyedévre 2 kor. 70 fillért előfizet rá. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 18.

Havi országos állatvásár lesz november 6-ikán, hétfőn.

!!! **Evőeszközök**, zsebkések, konyhakések, ollók, beretvák legnagyobb választékban *Luchs* főköjében, Főutca 40.

Köszönetnyilvánítás. Az eperjesi «Floegel»-kerti zártkörű kuglizó-társaság idenyezése alkalmával 124 kor. 20 fillérnyi összeget adományozott az Eperjesen létesítendő munkás-otthon alapja javára; ugyanezen alkalomból Balogh János, Buday Károly, Csajka András, Csucs János, Fillette János, Fleischer Gusztáv, Földesi Lajos, Gergely Mihály, Reimisch István, Volentik Zoltán és Widinszki József urak 2—2 kor.-t, Bacskala László, Erős János, Váradi József, Popielek József és Ritter János urak 1—1 kor.-t adományoztak a fentnevezett alapra, mely szíves adományokért őszinte, hálás köszönetét fejezi ki a *munkás-otthon-bizottság*.

Dr. Braun von Fernwald tanár, a bécsi egyetem szülészeti klinikájának igazgatója, írja: «A természetes **Ferencz József** keserűvíz ismert gyors és biztos hashajtó hatásáról nagyon gyakran meggyőződtem és azért a Ferencz József-víz használatát beteg asszonyoknak a legjobban ajánlhatom.»

Gondos anyák figyelmébe. A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellenállóképesé tesztjük. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb, mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordították s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanak a csukamájolajat, mert e szer az, mely óriási nagy táperejénél fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be e szert, de mióta a Zoltán-féle csukamájolaj forgalomba jött, azóta minden kifogás elesik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyermek szívesen veszi.

Tüzeset Kurón. Kuró községben október 19-ikéről 20-ikára virradó éjjelen kigyuladt Dam Lipót ottani kereskedő lakháza. A tűz a szomszédos házra is átcsapott, a mely porig égett. Dam Lipót összes ingósága, valamint 360 koronányi készpénze a tűz martalékvá lett, mert a toronymagasságra felcsapó lángok minden mentést lehetetlenné tettek. A tűz keletkezésének oka mindeztideig ki nem deríthető.

«**Gillette**» önbortváló gyári áron kapható *Theiss* Ármin üzletében, Eperjes, Fő-utca 58. sz. a.

Lopás. Héthársról írják, hogy a mult hó 28—29-ikére virradó éjjel Szedlak András ottani mészáros-mester zárt istállójából ismeretlen tettes négy bárányt lopott.

??? **Aluminium-edények**, konyhafelszerelések, háztartási cikkek legolcsóbbak *Luchs* főköjében, Főutca 40.

Csapóvasba került hiúz. Mult hó 30-ikán a hertneki erdőben Balga Ágoston erdővéd csapóvasába egy jól fejlett hiúz került. A szerencsés erdővédnek hosszas bajlódás után sikerült a ragadozót élve kivenni a csapóvasból.

Külső használatra. Testrészek fájdalmait, czúzos és köszvény-bajok és mindennemű gyuladások a *Moll-féle sóborszesz*szel gyógyítatnak

biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

A dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi népszerű házi szer lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás-, csípőfájdalom-, fejfájás-, köszvény-, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölés-képpen az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a «Horgony» védjegyre figyelni és csak *eredeti üveget* elfogadni.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:		
Orló	i. —	915 de — 215,50 — 890 e
Lubotény	é. —	920 „ — 222 „ — 808 „
Pusztamező „	—	936 „ — 241 „ — 822 „
Krivány „	—	951 „ — 257 „ — 840 „
Héthárs „	—	956 „ — 303 „ — 846 „
Héthárs	i. 1030 e	— 630 r 958 „ — 307 „ — 850 „
Roskovány	é. 1037 „	— 637 „ 1003 „ — 313 „ — 855 „
Vörösalma „	1042 „	— 642 „ 1006 „ — — — 902 „
Pécsújfalu „	1048 „	— 648 „ 1011 „ — 318 „ — 908 „
Kisszeben „	1056 „	— 657 de 1018 „ — 326 „ — 918 „
Orkuta „	1102 „	— 703 „ 1022 „ — — — 922 „
Osztópatak „	1109 „	— 710 „ 1028 „ — 335 „ — 930 „
Nagysáros „	1118 „	— 720 „ 1037 „ — 346 „ — 940 „
Eperjes vár. „	1128 „	— 730 „ 1046 „ — 357 „ — 950 „
EPERJES É. 1133 „	—	735 „ 1050 „ — 401 „ — 955 „
EPERJES	i. 1203 e	448 r 750 „ 1100 „ 225 du 409 du 650 e 1025 „
Kende	é. —	457 „ 756 „ 1108 „ 236 „ 417 „ 700 „ 1033 „
Lemes „	—	508 „ 816 „ 1120 „ 251 „ 428 „ 712 „ 1044 „
Abos „	1232 „	514 „ 822 „ 1125 „ 258 „ 433 „ 718 „ 1049 „
Abos	i. 1246 „	550 „ 836 „ 1127 „ 310 „ 435 „ 800 „ 1051 „
Terebő	é. —	554 „ — 1131 „ 314 „ 439 „ 804 „ 1055 „
H. Sz. István „	—	601 „ — 1139 „ 322 „ 447 „ 812 „ 1103 „
H. Tihany „	—	607 „ — 1145 „ 329 „ 455 „ 819 „ 1109 „
Kassa	é. 105 „	612 „ 854 „ 1150 „ 334 „ 500 „ 825 „ 1114 „
Kassa	i. 115 „	622 „ 900 „ 1247 du — 521 „ 926 „ 1133 „
Miskolcz	é. 257 „	846 „ 1042 „ 319 „ — 704 e 1209 „ 154 „
Miskolcz	i. 304 „	940 „ 1052 „ 337 „ — 713 „ 1257 „ 225 „
Budapest	é. 700 r	105 du 230 du 850 e — 1050 „ 630 r 815 r

SZÍNHÁZ, ZENE.

Az elmúlt hét színházi élete sem hozott semmi feljegyzéreméltót, hacsak nem azt, hogy az igazgató még mindig túri valamelyik alkalmazottjának tapintatlanságát s megengedi, hogy felléptét a színlapon külön-külön betűkkel jelezzék illetéknéppen, hogy «Mezei Kálmán igazgató felléptével».

Mi a legkétségesebben elismerjük a színigazgató művészi kvalitásait s közönségünk is méltányolja, a mire legilletékesebb tanu maga az igazgató, de a jó ízlés rovására kell írunk az efféle reklámat, a melylyel egyébként csak akkor szokás élni, ha a rendes társulaton kívül álló színész vagy színésznő lép fel. Tudunkkal az igazgató társulatának jellemzője. Nem akartuk szóvá tenni, míg közönségünk ismételt méltatlankodásáról meg nem győződünk.

Szombaton (okt. 28.) Engländer Lajos «Eszemadta» című operettjének bemutató előadása volt. A legjobb operett-előadások egyike, bár maga a darab nem érdemelte a fáradságot. Csákyiné a legszebb sikerei közé számíthatja a mait Játéka, éneke, toalettjei egyaránt tetszettek. Szécsy Emma is tetszett. Áldory ma este elemében volt. Játéka nagy tetszést aratott. Korda, Deák, Derenghy egyaránt szokott jók voltak.

Vasárnap (okt. 29.) délután «Az ártatlan Zsuzská»-t ismételték meg immár harmadszor, elég szép közönség előtt. Este Kövessy Albert «Goldstein Számi»-ja került színre, czímszerepben Áldory Lászlóval, elég szép számú közönség előtt. Áldory tagadhatlanul szép sikerrel kreálta az új honpolgár szerepét, bár zsargonja nem a leg-sikerültebb. Gr. Csákyiné, Kovács M., Reviczky, Tomay nagy részt vettek ki az est sikeréből, Derenghy, Harsányi, Korda szintűgy. Deák Kornél pompás rendőr volt.

Hétfőn (okt. 30.) a «Kuruzsló»-t ismételték meg szépszámú közönség jelenlétében. Magas nivójú, szép előadás, pompás rendezés.

Kedden (okt. 31.) a «Sabinnók elrablása»-nak reprise volt. A közönség nagyon jól mulatott s ezzel azt hiszik, mindent megmondottunk. Rettegi Fridolin színigazgató természetesen jó volt. Reviczky, a borzalmas feleség s Kovács, a bájos menyecske, jól érezték magukat szerepeikben. Deák Marosán Bogdánt játszotta igen jól. Hajdutska—Horváth-pár is tetszett.

Szerdán (nov. 1.) a konvencionális «Molnár és gyermeké»-t adták.

Csütörtökön (nov. 2.) «Stroff Mihály utazása» került színre. Jules Verne regényének színrehozatala egyáltalán nem szerencsés vállalkozás s csakis az igazgató ideálmusával tudjuk megmagyarázni, hogy nagy anyagi áldozatok árán mégis színre került nálunk. Közönségünket nem nagyon vonzotta e színpadi látványosság, mely mindenestre megérdemelte a fáradságot. Teljesen új díszleteket, egy 55-méteres vándordíszletet szerzett be az igazgató, orosz s tatár táncbetétekkel igyekezett élvezhetővé tenni a «látványosságot». Úgyiszlólván az egész színtársulatot foglalkoztatta a mai előadás, melynek folyamán művészetet nem is kerestünk. Mégis meg kell említenünk Nagy Sándor és Korda játékát, a kik szerepeiket teljes tudásukkal töltötték be. Áldory és Hajdutska, a két harctéri tudósító, igen sok derűt hoztak a színpadra, játékukért sokszor megtapsolták. Reviczky, Szabó, Kovács Margit meggyőző játéka igen tetszett, nemkülönben Deák Kornélé. Tomay Masa és Nemes Bella orosz s tatár táncza sok tapsot aratott. Külön kell megemlékeznünk Harsányi Józsefről, a festő-színésztől, a ki az új díszleteket festette.

Pénteken és szombaton (nov. 3—4.) «Stroff Mihály utazása»-t ismételték meg.

Grómann Emma zongora-iskolája. Grómann Emma, városunk zongoratanítónője, kinek zongoratanítása társadalmunkban előnyösen ismeretes, kiadott egy zongoraiskolát. Az alapos és könnyen felfogható előkészítő zongoraiskoláról a zenei szaktekintélyek, a ZENELAP októberi számában következőképpen nyilatkoztak. «A zongoramestereknek gyakran nagy gondot okoz, hogy milyen zongoraiskolát alkalmazzanak a kezdő növendékekkel szemben, mert vannak olyanok, mint pl. a Chován-, Damm- vagy Schvarcz—Ságh-féle iskola, melynek alkalmazása előtt feltétlenül más előkészítő zongoraiskolára van szüksége a tanulóknak, hogy kellő előtanulmányokkal kezdhesse meg a komolyabb zenei irány tanulmányozását. Az igaz, hogy ezzel a kívánsággal szemben van egynehány ilyenfajta iskolánk; de ezek mellett, az előttünk fekvő «Előkészítő zongoraiskola», melyet Grómann E. írt, bizonyára, mint kitűnő tananyag, csakhamar tért fog hódítani, miután ebben helyes módszer szerint és alapos pedagógiai irányzattal van feldolgozva az előkészítő tudnivaló rész. Szinte örömmel regisztráljuk, hogy zeneirodalmunk ezzel az új zongoraiskolával, mely nagy gonddal és kellő körültekintéssel vezeti be a kezdő növendékeket a zongorázás tudásába, gyarapítva lett. Az első rész foglalkozik a billentyűkkel és azok elnevezéseivel, aztán az ujjakkal, melyekkel gyakoroloz, még mielőtt a hangjegyeket tanulná a növendék és csak ezek mellett a gyakorlatok mellett foglalkozik a vonalrendszer és hangjegyek tanulásával. Nagyon helye-

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél, a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál. Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN „Roche” oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.

Szíveskéjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

karék-
k, hogy betét-
z öt százalék
kölcsonóket

utczai
ona 17-éves
megmérgezte
meghalt.

sen, mindkét kezét foglalkoztatja, hogy az ujjak jártaságát kapjanak a billentyűkön és csak így tér át fokról-fokra az időmérték, szünjelek stb. ismeretkörére. Ezekhez természetesen kellő gyakorlatokkal szolgál az iskola, míg a II. rész már bővebben foglalkozik az elmélettel, tárgyalja a módosító-jegyeket és tanítja a kemény és lágy hangsorokat, valamint a chromaticus lépéseket föl- és lefelé. Az összhangzattan elemei közül feldolgozza a hármass hangzatokat és mindezen tananyaghoz bőven ad gyakorlatokat és apróbb, de komoly irányú darabkákat, melyek helyes egymásutánban gyönyörködtek a tanulót. A III. részben folytatását találjuk meg az elméleti ismereteknek és átmeneteket mutat be. Ebben vannak az éktési tanulmányok, melyek mind-mind helyes egymásutánban dolgoztatnak fel. Zongoramesterreinknek szívesen ajánljuk figyelmébe Grómann előkészítő zongoraiskoláját, mert kezdő tanítványokkal szemben meg fogják találni benne mindazt, a mire a növendéknek szüksége van, hogy helyesen tanuljon meg mindent, a mi a kezdő zongorajátékhoz feltétlenül szükséges. — A szóbanforgó célszerű és jó zongora-előkészítő-iskolát a «Vácsi Zeneconservatorium»-ban máris bevezették tankönyvül. S mint értesülünk, a miniszter is fogja approbálni Az I. és II. rész együtt 5 koronáért, a III. rész külön 2 koronáért kapható a szerzőnél (Eperjes, Kossuth L.-utca 24. sz.).

TANÜGY.

Lakbérpótlék. Simon István bérczalai áll. el. iskolai tanító, természetbeni lakásának hiányossága folytán, évi 100 kor. lakbérpótlékot nyert a m. kir. vall.- és közokt.-ü. minisztertől.

Tanítóváltozás. Marcsinkó Gyula erdővágási r. kath. elemi iskolai tanító a szinyelipóci r. kath. elemi iskolához távozott és az ekként megüresedett erdővágási r. kath. el. isk. tanítói állást pedig Gurszky József okl. tanító nyerte el.

Korpótlék. Ferenczsyne Faragó Hedvig giráltyi áll. óvónő részére a m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter I. évtizedes korpótlék címén évi 100 koronát utalványozott.

Helyettesítés. A kisladnai áll. el. iskolához helyettesként kiküldött tanítónő lemondása folytán a kir. tanfelügyelő Malyár József okl. tanítót küldte ki.

Adomány. Bujanovics Sándor udv. tanácsos, sárosiszei földbirtokos a kacsányi el. iskola elhelyezése céljából a község mellé közepén 1 katasztrális hoid és 232 □-l terjedelmű szép telket és az építkezéshez szükséges faanyagot ingyen adományozott. Ezen nagylelkű adományért valóban méltó az adományozó a község lakosságának nagyrabecsülésére és hálaárára.

TESTEDZÉS.

Football-bajnokság: KAC—ETVE 5:2. Derűre ború. Még magasan lángolt az ungvári szép győzelem tüze a sport hőveinek lelkében, midőn váratlanul lelohasztotta azt a vasárnapi vereség. Veszett csaták után bűnbakot szokás keresni s azt most is megtalálhatók: a vereség oka a kapus gyenge játékában keresendő. A ki látta a mérkőzést, az ETVE állandóan lelkes támadását, már az első perctől a győzelemben kezdett bizakodni. Az első gólt tizenegyes büntetőből rugja a KAC kapujába Kríbel Aladár, a támadások kölcsönösen váltakoznak ugyan, de állandóan a KAC kapuja ellen folynak. A 17. perczen a KAC egy szerencsés lerohanással a gólról, az ETVE kapusa azonban kifut a labda után s ekkor a labdát a KAC csatárai az üresen hagyott kapuba gurítják. Ez a jelenet ismétlődik meg még háromszor egymásután, úgy hogy az ETVE támadása csak a legnagyobb lélekerővel bírja leküzdeni elkeseredését. A kapus játéknak mentségül az szolgálhat, hogy először látott komoly ellenfelet. Az ETVE régi kapusa ugyanis — Pálmai Géza — most Töketerében tanít, az új kapus igazolását a labdarugószövetség hűzzahalasztja s így kellett vasárnap a kapus fontos szerepét kezdővel játszani. Bár gólarány tekintetében az öszi

fordulóban az ETVE jobban áll, mint a KAC, e mérkőzés elvesztésével a bajnokság második helyére szorult. Ha azonban tavaszra megtartja formáját s a Kassai AC bal csak eldöntetlenül is végez, övé lehet a felsővidék bajnoksága.

Az ETVE vívó-órái megkezdődtek, Horváth Lajos mester nagy buzgalommal vezeti a tanítást. Kérjük a tanfolyam résztvevőit, hogy az órákat pontosan látogassák (kedd, csütörtök, szombat d. u. 6 órától).

IRODALOM.

«Perihelium aphelium» cím alatt érdekes verskötet jelent meg a Világosság-könyvnyomda r.-t. kiadásában Budapest n. A mély érzésre és költői lélekre valló versek írója Ribiczey Gyula hánusfalvi lakos. A mű 1 koronáért megszerezhető a szerzőnél.

Új könyvek.

Közl Molnár Jenő eperjesi könyvkereskedése.
Hajós: A végtelen felé. (Modern ember világnézete.) Nemény: A magyar nép állapota és az amerikai kivándorlás. Kincses Kalendárium 1912-re. Török: Határidő-napló 1912-re. Tolsztoj: Az élőhalott (dráma).

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-sóvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Tö. ök., kő- és márványfürdők; hőlép., szénasavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitenő eredménytelenségét főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Porspektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

BAKTERIUM-MENTES természetes ásványviz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Ve-e- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat: Bein Simon czégnél, Eperjes.

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

kitűnő sikerrel használtatik.
Kiváló óvszer a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.
Húgyhajtó hatása.
Kellemes íz.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 literes palack	40
1/1 literes palack	48

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 literes palack	7
1/1 literes palack	9

Eperjesi főraktár: Mikolik Istvánnál.

203—1911. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a giráltyi kir. járásbíró-ságnak 1911. évi V. I. 29/3. és 29/4. számú végzése következtében dr. Zoltán Gedeon ügyvéd által képviselt Neumann Fülöp és Weisz Adolf javára 657 kor. és 1199 korona s jár. erejéig 1911. évi október hó 5-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 747 korona 71 fillérre becsült következő ingóságok, úgym.: üzleti berendezés, fűszer-árú, házi bútort, fehérneműket stb. nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a giráltyi kir. járásbíró-ság 1911. évi V. I. 29/5. számú végzése folytán 657 és 1199 kor. tőkekövetelés, ennek esedékes kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Tap. lybeszterczen, alperes üzletében és lakásán leendő megtartására 1911. évi november hó 15-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Girált, 1911. október 31.

Grünberger Mór,
kir. bir. végrehajtó.

5833—1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Stegena Jánosné végrehajthatónak kisk. Pocsatkó Bertalan és Társai végrehajtást szenvedők elleni 92 kor. 30 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. tvszék és bíróság területén levő és Eperjes városban fekvő: az eperjesi 650. sz. tkvben A. I. 1. sor., 124. hr., 257. öi. számú házból B. 15. szerint Pocsatkó József tulajdonúul bejegyzett wolt s öröklés folytán B. 17/2/L. alatt kk Pocsatkó Bertalan, Jolán, Antal, Miklós és Pál nevűn álló jutalékra 603 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi november hó 23-ikán d. e. 10 órákor a kir. tvszék árverelő-helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a Vhn. 25. és 26. §-ai értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bántatpénzül 60 korona 30 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni s a bántatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegészíteni

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Eperjesen, 1911. szeptember 28.

Suhayda s. k.,
kir. tvsz. bír.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. tvsz. tkvvezető.

Szakképzett kereskedősegéd felvétetik HOFFMANN ADOLF fűszer- és csemegeüzletében, Nyiregyházán.

Fénykép- és képkeretek legizlésebb kivitelben SCHUSTEK NÁNDORNÁL Eperjes, Fő-utca 99. szám alatt.

A nagyérd. közönség tudomására hozom, hogy nálam november 1-jétől izletes és jó HÁZIKOSZT kapható. Szíves pártfogásért esedez: özv. Sterbinszky Gézáné, Eperjes, Fő-utca 17. sz.

KOLLARIT. BÖRLEMEZ ROGANYS VÍHAR BIZTOS-ÉS IDÓTÁLLÓ SZÁGTALAN FEDÉLLEMEZ

Egyedelárúsitó Eperjes és környékén: Lavotha Ödön Utóda vaskereskedő, Eperjes. Ugyanott a világhírű Waterproof, valódi bitumenből készült aszfalt-fedéllemez és az összes kátránytermékek gyári árban kaphatók.

5887—1911. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a dr. Rosenberg Theofil ügyvéd által képviselt Tomko sz. Sajna Mária, Tkacs sz. Sajna Anna, Sajna Jánosnak és dr. Liska Mihály ügyvéd által ügygondnokolt Sajna Mihály elleni tulajdonközösség megszüntetése iránti ügyben az eperjesi kir. törvényszék és járásbírósg területén levő és Tótsóvár községben fekvő, a tótsóvári 187. sz. tjkvben A. kereszt 1. sor-, 43/a hr. sz. a foglalt B. 12—16. szerint Tomko Jánosné sz. Sajna Mária, Tkacs Jánosné sz. Sajna Anna, Sajna Mihály, Sajna János, Sajna István nevén álló üres beltelek 364 kor.; a tótsóvári 30. sz. tjkvben A. kereszt 1. sor-, 43/a hr. 144. öi. sz. alatt foglalt B. 27—31. szerint ugyanazok nevén álló ház- és kertre s 2—5. sorsz. a foglalt közös legelő-s erdőből álló jutalékára 384 kor. kiküldtési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi december hó 16-ikán délután 10 órakor Tótsóvár község-házában megtartandó nyilvános árverésen a Vhn. 25. és 26. §-ai értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 36 kor. 40 fill.-t és 38 kor. 40 fill.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni és a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.
Eperjesen, 1911. október 2.

Suhayda s. k.,
kir. tvszéki bíró.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. tvsz. tkvvezető.

5909—1911. kig. sz.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa a Fő-utca 22. sz. **nagykaszárnjának**, továbbá a Szebeni-út s a Vásártér sarkán levő **Korona-kaszárnyá-nak** 1911. évi november 1-jétől, esetleg egy későbbi határnaptól leendő bérbeadására nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A bérleti feltételek a számvevőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatok 1911. november 20-án d. u. 5 óráig, lepecsételt borítékban Eperjes sz. kir. város polgármesterénél adandók be, a szóbeli ajánlatok pedig 1911. november 21-én d. e. 10 órakor kezdődő tárgyaláson teendők meg s az írásbeli ajánlatok a szóbeli tárgyalás után fognak felolvasatni.

Eperjes sz. kir. város gazdasági tanácsának 1911. október 28-ikán tartott üléséből.

Hoffmann József s. k., Krayzell Aladár s. k.,
főjegyző-h. polgármester.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU I

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Klinikai gyakorlattal bíró
okl. szülésznő
szülő nőket lelkiismerettel kezel. — Ügyszintén
elvallal betegápolást és masszírozást is.
Lakásán szülő nőket fogad.
HRABCSÁK MARGIT Eperjes, Arok-u. 22.

Árverés.
A f. évi október 15-ikéig lejárt és nem rendezett **zálogtárgyak** 1911. évi november 21-ikén d. e. 8 órakor fognak Fő-utca 117. sz. alatti üzlethelyiségben nyilvános árverés útján eladatni.
Jordán Adolf.

**50% fűtőanyag-
megtakarítás!**
Krn-féle szab.
folytonégő-kályhák
minden, ezideig létező kályha fűtőképességét kétszeresen túlhaladják. :: Egyszeri befűtéssel a tűz hetekig megtartható!
Kapható kizárólag:
Lavotha Ödön Utóda
vas-, fegyver- és konyhaberrendezési üzletében □ Eperjesen.
Padló melegséget sugárzó!

Milliók használgák
Köhögés
rekedtség, hurut és nyálkasodás, górcs és hók-hurut ellen
KAISER MELLKARAMELLÁIT
a három fenyő védjeggyel.
6050 közjegyzőileg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.
Nagyon alkalmas és jóízű csukorkák!
Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér.
Kapható: Korn Vilmos gyógyszer-tárban, Scholze Alfréd csukrárszékében és Lefkovits Emil fűszer-és csemegüzletében, Eperjesen.

A droguéria-üzlet
1912. év július 15-ikén
helyszűke miatt
a Fő-utca 58. sz. házba,
forgalmasabb helyre, a korzó oldalára
helyeztetik át.

5446—1911. tkvi sz.
Árverési hirdetmény kivonata.
Dr. Ónody Béla eperjesi ügyvéd által képviselt Kocsán Kornélné szül. Mösler Berta honnani lakos végrehajthatónak, Haborák Mátás (képv. dr. Praesenszky Sándor héthársi ügyvéd, ügygondnok által) volt kriványi lakos, végrehajthatást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 23 kor. 60 fill. tőke, ennek 1911. évi márczius hó 31-től járó 8% kamatai, 53 kor. 55 fillér eddigi, 11 kor. 75 fillér jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett a kriványi 26. sz. tjkvben A. I. 1—12. sorsz. alatt fölvetett 1/3-ad telekhez kiosztott 43 1/2 hr. sz., 36., 37. öi. sz. házból, 235., 254., 273., 306., 325., 344., 347., 366., 229/a., 229/b. hr. sz. szántókból és az ide kiosztott és a 695. sz. tjkvben fölvetett nemesi birtoknak 1/3-ad részéből B. 15. sorsz. alatt a végrehajthatást szenvedett nevére írott 1/4-ed részbeni jutalékára a 896 korona becs- és kiküldtési árban elrendeltetik és az, valamint a megállapított feltételek ezennel közhírré tételnek.
Az árverés 1911. évi december 27-ik napján délután 9 és fél órakor fog megtartatni Krivány község-házában a következő, úgy a telexkönyvi hivatalban, mint az illető község előjáróságánál ki-függesztendő és megtekinthető feltételek mellett.
Árverelni szándékozók tartoznak a kiküldtési ár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez lefizetni.
Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Kiszeben, 1911. okt. 17. **Patocska s. k.**,
kir. járásbíró.
A kiadmány hitelül: Hegedűs Győző, kir. tkvvezető.

Nyersolaj-
Szívógáz-
Diesel-
Benzin-
MÓTOROK
ÉS LOKOMOBILOK.
Gyors szállítás.
Kedvező fizetési feltételek.
Messze-menő jótállás.
DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV.-T.
Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára.
Vezérképviselő:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)

Még csak néhány napig.
Húzás már 1911. december 14-ikén.
Ezen XXIX-ik magyar királyi
jótekonyczélú államsorsjáték
főnyereménye **200,000 K** készpénzben.
Az összes nyeremények összege 475,000 korona készpénzben.
Egy sorsjegy ára 4 korona.
Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottó-jövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám-és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld
a nagy kir. lottó-jövedéki igazgatóság.

EREDETI SINGER

családi
varrógépek

a legtokéletesebbek!

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok
ügynökei útján vásároljunk

Singer Co. varrógép-részvénytársas.

Eperjes, Fő-utca 110. sz.

Egy a fehéreműtöméshez való utasítást
tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

A NŐI IPARISKOLÁBAN

január elsején nyílik meg a

ruhavarro-tanfolyam,

melyre beiratkozások már most elfogadtatnak.

Karácsonyi kézimunkákhoz

kezdték és kész munkák, valamint minden kel-

lélk kapható.

Felvétetik még 3-4 ingyenes növendék.

Modern előnyomda.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beürzőségi szer kőszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét molliatt teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszernak, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőszvény, oszuznál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.-
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, kolozsvári jogi-vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon
előkészít dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd
Kolozsvár, Egyetem-u. 7. szám alatti jogi-
szeminárium a jogalkalmazást tanító intézete.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakerők ké-
szítenek elő.

Főutca 17. sz. házban

(a város legforgalmasabb helyén) a

droguéria-üzlet-

helyiség — a hozzátartozó összes mellék-
helyiségek-, raktárak-, pinczék-, labora-
torium- és lakáshelyiségekkel együtt —

kiadó

1912. július hó 15-ikétől.

Árverési hirdetmény.

Az EPERJESI BANKEGYLET részéről közhírré tételik,
miszerint a nála elzálogosított és f. évi június hó
30-ig bezárólag lejárt ékszer-, értékpapir-
és egyéb tárgyakból álló kézizálogok

1911. évi november hó 6-ikán

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok
értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek
eladatni fognak.

Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Eperjesen, 1911. szeptember hó 6-ikán.

Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen

Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló úgy fénylik tőle

Nem is kell sok máz belőle;

Kevés munka, semmi kfn,

Barna, vagy porszürke szín,

Figyelmet csak arra tegyen,

Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!

Ajtó, mosdó, ablakpárkány

Oly fehér lesz, mint a márvány,

Mindenkor kaphatók:

VAJDICSKA KÁLMÁN czégnél, Eperjesen.

Igló: Fogyasztási Szövetk. — Kassa: Binder Samu. — Kísszeben: Kassewits J. János.

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk

S vele mindent jól befestünk,

Konyhabútor, asztal, szék,

Itt van „Keil-Lakk“, azurkék,

Kertibútor fessünk zöldre,

Gyermekeknek öröme.

„Keil-Lakk“-ból van minden szín,

Kék, piros, zöld-rozmarin.

Szóval: ház vagy nyárilak,

Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Oh ja

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

1-ő. és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban
és Pálesch Árpád drogueriájában. Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.